

ŞEHZÂDE SELİM'İN BABASINA MUHALEFET
EDEREK MUHAREBE ETTİĞİ ESNADA AMASYA
VALİSİ ŞEHZADE AHMED'İN VEZİR-İ ÂZAMA
MEKTUBU

Ord. Prof. İ. HAKKI UZUNÇARŞILI

Sultan II. Bayezid son senelerinde hayatta kalan Ahmed, Korkud ve Selim isimlerindeki üç oğlundan yaşca en büyükleri olan Ahmed'i —babasına karşı muti, halim ve çok erkek evlâdi olmasından dolayı— hükümdar yapmak istemiş ve bu yüzden şehzadeler arasında saltanat mücadelesi baş göstermiştir.

Tarihlerde görüldüğü üzere Selim, Kırım üzerinden *Rumeli*'ye geçmiş, Korkud *İstanbul*'a yakın olmak için vali bulunduğu *Antalya*'dan *Manisa*'ya gitmişti. Şehzade Ahmed'in hükümdarlığını temin etmek isteyen Vezir-i âzam Hadım Ali Paşa, Şahkulu isyanında maktul düştüğünden Ahmed, suyun menbaında bulunan bir yardımcıdan mahrum kalmıştı; mamafih devlet ricalinin ekserisi halim olması sebebiyle Şehzade Ahmed'in hükümdar olmasını arzu ediyorlardı.

Selim'in babasının üzerine yürümesi sırasında babasına yardım ve bu suretle saltanatı temin etmek üzere *Amasya*'dan çıkarak Bursa Yenişehir'i'ne kadar gelmiş olan Şehzade Ahmed, Selim'in mağlûp olarak kaçtığından bahis ile geri dönmesi hakkında babasından aldığı emir üzerine pek müteessir olmuş ve mutlak surette babasının elini öpmek üzere *İstanbul*'a gelmesi için müsaade edilmesi hakkında vezir-i âzama — bu sırada Hersekzâde Ahmed Paşa vezir-i âzamdı— suretini aşağıya koyduğum mektubu göndermiştir¹.

Paşa Lalam Hazretleri Muazzam لا زال جناب الشريف منجماً لصالح كافة الامم

Tühaf-ı tahiyât-ı safiyat (dua kısmından sonra) inhâ-y-ı re'y-i âlemâra oldur ki bundan evvel hâmil-i varaka-i mahabbet ve nâkil-i sahife-i meveddet Çaşnigirbaşı Mirza — bendenizle astâne-i saadete mektub gönderilip bu

muhibbiniz varup devletlu Hüdavendigâr hazretlerinin— mübarek elini öpüp hayır duaların aldıktan sonra karındaşım Selim'in fitne ve fesadını def etmeğe hüsn-i icazeti iltimas olunmuş idi. Elhaletühazihi mezkûr bendenizile hükm-i hümayun vârid olup—eğer mezkûr, mukabelede münhezim olmayaydı anın tedibine gelmek caiz olmuş idi ; amma—Elhamdülillah sana lâzım olan hizmet ahsen veçhile def oldu ; şimdi sana münasib, makarrına —avdet etmektir deyu buyurulmuş. Mahfi olmaya ki mezkûr bendeleri avdet edip geldikte bu muhibbiniz —Yenişehir civarında olup benim aksay-ı muradım ki varup hayır duaların almaktır ; bu miktar yakın— yire gelmişken takbil-i eyâdi-i kerime-i şehinşahi ile hayır duaların almaktan red olunup halk içinde hacil olmaktan helâk olmak evlâ olmağın mezkûr bendeniz zikrolunan —muradın husuli için kemal-i şefekat ve inayetinize binaen sâniyen irsal olundu. Mezkûr Selim cemi-i ezmanda muhalefet ve ısyân üzere olup bu muhlisiniz otuz bir yıl hânıma tâat ve inkiyad üzere —sülûk edip kavlen ve fiilen muhalefet vaki olmaduğuna fark ne oldu ? Haşa kemal-i inayet ve himayetinizden ki bu hacalet caiz görüle. İmdi eltâf-ı kâmile ve âtâf-ı şâmilenizden —memul ve mesul oldur ki bu muradı şimdiedek yümn-i himmetiniz ile hâsıl olan cemi-i —muradattan ehem bilip husulünde ne kadar gerekse hüsn-i ikdam ve ihtimam zuhura— getüresiz ki bitmesini mahza bu cânibe olan fart-ı inayet ve himayetinizden ve bitmemesini adem-i mahabbetinizden— bilirüm ; bir türlü dahi değildir ; tahkiken şöyle mülâhaza buyurula. Bir bu miktar dahi ömrüm— olursa bir dahi bunun gibi muradım ve maksudum vaki olacağı malûm değildir— ana göre ihtimam gösterile ; inşaallahü teâlâ. Çün vüfur-ı refet ve inayetinize itimad-i küll-î hasıldır, bu mikdarla ihtisar olundu. Baki zıll-i vücud memdud bâd birabbilibad.

Muhibb-i bi minnet

Ahmed